

Digartrefedd – crynodeb o dystiolaeth

Cynnwys

Trosolwg.....	2
Ffactorau a allai gynyddu'r tebygolrwydd o ddigartrefedd	3
Heriau a wynebwr gan unigolion digartref.....	4
Iechyd a gofal iechyd	4
Llety dros dro.....	5
Staff Cymorth Tai.....	7
Pobl â phrofiad blaenorol o ddigartrefedd.....	7
Heriau a wynebwr gan grwpiau penodol sy'n ddigartref	7
Lleiafrifoedd ethnig.....	7
Anabledau dysgu	8
Awtistiaeth.....	8
LHDTC+	9
Pobl hŷn	10
Plant a phobl ifanc.....	10
Gwahaniaethau rhyw	12
Anabledau corfforol a synhwyraidd	13
Sipsiwn a theithwyr	13
Ffoaduriaid a cheiswyr lloches	13
Strategaethau chwilio.....	15
Cyfeiriadau	16

Ymwadiad: Mae'r crynodeb o dystiolaeth hwn yn cynnwys llenyddiaeth berthnasol a nodwyd o chwiliadau ar y testun uchod. Nid yw'n rhestr gynhwysfawr, mae'n cyflwyno canfyddiadau allweddol ac nid argymhellion ar gyfer ymarfer.

Trosolwg

At ddibenion yr adroddiad hwn, mae'r term digartrefedd yn cyfeirio at bobl sy'n byw mewn llety dros dro, er enghraifft pobl sy'n byw mewn llochesau, gyda theulu / ffrindiau neu mewn llety dros dro arall. Mae hefyd yn cynnwys pobl sy'n cysgu allan ar y strydoedd.

Mae'r adroddiad hwn yn edrych ar y ffactorau sy'n gysylltiedig â risg uwch o ddigartrefedd, materion y mae pobl sy'n ddigartref yn eu hwynebu, materion ar gyfer pobl sy'n byw mewn llety dros dro, a'r effaith mae cefnogi pobl ddigartref yn ei chael ar staff cymorth tai. Yna mae'n ystyried materion ychwanegol y gallai grwpiau penodol o bobl ddigartref eu hwynebu. Mae'r grwpiau hyn yn cynnwys:

- Lleiafrifoedd ethnig
- Anableddau dysgu
- Awtistiaeth
- LHDTC+
- Pobl hŷn
- Plant a phobl ifanc
- Gwahaniaethau rhyw
- Anableddau corfforol a synhwyraidd
- Sipsiwn a theithwyr
- Ffoaduriaid a cheiswyr lloches

Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar ymchwil ac adroddiadau sy'n seiliedig yng Nghymru neu'r DU yn bennaf. Mae ymchwil o ardaloedd eraill wedi'i gynnwys pan fo'n berthnasol yn unig.

Ffactorau a allai gynyddu'r tebygolrwydd o ddigartrefedd

Mae gan bobl ddigartref anghenion unigryw a rhesymau dros fod yn ddigartref, fodd bynnag, mae rhai ffactorau sy'n cynyddu'r tebygolrwydd y bydd rhywun yn dod yn ddigartref. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Perthynas yn chwalu ^{1,2}
- Tlodi ¹
- Diweithdra ^{1,2}
- Problemau iechyd meddwl ¹
- Camddefnyddio cyffuriau neu alcohol ^{1,2}
- Rhieni yn camddefnyddio cyffuriau neu alcohol ¹
- Trais domestig, cam-drin rhywiol neu gorfforol ¹
- Methu ag ymdopi mewn tai annibynnol ¹
- Bod â phrofiad o ofal ¹⁻³
- Wedi bod yn y carchar / ymwneud â chyfiawnder troseddol ¹⁻⁵
- Mudo ²

Y mwyaf cymhleth yw anghenion unigolyn, neu y mwyaf o drawma mae rhywun wedi'i brofi, y mwyaf o gefnogaeth fydd ei hangen arnynt i adfer o ddigartrefedd.¹ Bydd angen cefnogaeth barhaus ar lawer o bobl er mwyn iddynt osgoi bod yn ddigartref eto.^{6,7}

Mae'n bwysig wrth roi ystyriaeth i atal digartrefedd ein bod yn ceisio rhoi sylw i'r achosion gwaelodol sy'n sail i'r ymddygiad a'r profiadau hyn, yn hytrach na dim ond rhoi sylw i'r materion aciwt.¹

Heriau a wynebir gan unigolion digartref

Gall pobl ddigartref wynebu llawer o heriau tra maen nhw'n ddigartref. Gall y rhain gynnwys:

- Prinder tai cymdeithasol neu fforddiadwy sydd ar gael ^{3,6,8,9}
- Llai o eiddo mewn ardaloedd gwledig ³
- Landlordiaid yn gyndyn o rentu iddyn nhw, yn enwedig pobl ifanc ^{1,10}
- Byw mewn tlodi ³
- Stigma a rhagfarn am ddigartrefedd ^{2,10}
- Diffyg bwyd neu ddietaid anghybwys o ansawdd gwael ^{1,10}
- Anhawster wrth ganfod cyflogaeth ¹⁰
- Peidio cael cefnogaeth wedi'i lywio gan drawma sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ⁶
- Disgwyliad oes is o 30 mlynedd ar gyfartaledd ^{1,9}
- Problemau camddefnyddio sylweddau ^{2,4,5,11-13}
- Mae pobl â phroblemau camddefnyddio sylweddau yn wynebu risg uwch o gael eu derbyn i'r ysbyty ¹⁴
- Salwch a symptomau'n cael eu diystyru oherwydd camddefnyddio sylweddau ¹²
- Hanner y marwolaethau ymhlith pobl ddigartref oherwydd cam-drin alcohol, camddefnyddio sylweddau a hunanladdiad ¹
- Bod yn fwy tebygol o ddiodef troseddau fel lladrad, trais neu ymosodiad rhywiol ^{1,11}
- Gorfod ailadrodd gwybodaeth oherwydd diffyg cydlyniad rhwng gwasanaethau ¹
- Cael eu heithrio o wasanaethau oherwydd na allant gael mynediad atynt ^{1,12}
- Problemau â pherthnasoedd a theimlo'n ynysig ²
- Bod yn gyfrinachgar am fod yn ddigartref ²
- Bod yn gyndyn o geisio / defnyddio cefnogaeth oherwydd profiadau blaenorol ²
- Allgau digidol yn rhwystr i gael mynediad at wasanaethau ^{12,15}

Iechyd a gofal iechyd

Gall bod yn ddigartref gael effaith enfawr ar iechyd unigolyn ac ar gael mynediad at wasanaethau gofal iechyd. Gallai rhai o'r problemau allent eu hwynebu gynnwys:

- Problemau iechyd meddwl a diffyg cefnogaeth, neu gefnogaeth wedi methu
1,2,4,5,10–13,16
- Anawsterau cael mynediad at wasanaethau iechyd meddwl ¹
- Bod yn fwy tebygol o fod ag iechyd corfforol gwael ^{5,9,11–13}
- Achosion uwch o gyflyrau anadlol ^{5,11}
- Achosion uwch o glefydau heintus ¹¹
- Bod yn fwy tebygol o fynd i'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys a / neu ddefnyddio ambiwlans ^{1,11–13}
- Cael eu rhyddhau o'r ysbyty yn rhy fuan neu heb le priodol i fynd ^{12,13}
- Bod yn fwy tebygol o ryddhau eu hunain o'r ysbyty ¹²
- Risg o gael eu derbyn i'r ysbyty eto ¹³
- Lefelau gwael o dderbyn sgrinio a brechiadau ¹³
- Gweld bod gofal iechyd yn rhy anodd i'w ddefnyddio ¹⁵
- Rhwystrau i gael mynediad at wasanaethau Meddyg Teulu ^{1,11,13}
- Diffyg mynediad at ofal deintyddol ¹²

Llety dros dro

Mae rhai pobl ddigartref yn byw mewn llety dros dro. Er bod hyn yn gallu darparu cyfleoedd cadarnhaol, nid yw bob amser yn wych. Gall fod problemau i bobl sy'n byw mewn llety dros dro. Gall y rhain gynnwys:

- Nid yw'r llety yn cydymffurfio â chanllawiau ar ddarparu llety diogel ¹⁷
- Mae llawer yn gorfod aros yno am gyfnod hir (mwy na 6 mis yn aml) ^{6,17}
- Safonau isel heb gyfleusterau priodol i goginio neu ymolchi, rhannu ystafelloedd gwely, tamprwydd, neu yn adfeiliedig ¹⁷
- Problemau hygyrchedd i bobl ag anghenion symudedd ¹⁷
- Yn aml wedi'u lleoli ymhell oddi wrth deulu, ysgolion a gwaith ^{1,17}
- Mae'r sefyllfa yn gwaethygu eu hiechyd meddwl ¹⁷
- Prinder tai rhent preifat cymdeithasol neu fforddiadwy ¹⁷
- Diffyg mynediad at ofal cymdeithasol, gall anghenion fod yn rhy uchel i rai gwasanaethau ¹²
- Aseuadau gofal cymdeithasol yn cael eu gwrthod oherwydd camddefnyddio sylweddau / hunan-esgeuluso ¹²
- Gall hosteli fod yn heriol oherwydd:
 - Crynodiad llawer o bobl ag anghenion cymhleth ¹
 - Rhannu ystafelloedd ymolchi a thoiledau ¹

- Adeiladau mewn cyflwr gwael ¹
- Gwaethygu problemau pobl ¹
- Bod yn niweidiol i iechyd meddwl a lles ¹
- Rhai pobl yn ystyried bod cysgu ar y strydoedd yn fwy diogel / dewis gwell ¹

Staff Cymorth Tai

Mae'n bwysig nodi bod staff cymorth tai eu hunain yn profi lefelau uchel o straen a gorflinder. Gallai ffactorau sy'n cyfrannu at hyn gynnwys:

- Nifer y bobl maen nhw'n delio â nhw sydd mewn argyfwng ⁸
- Llwyth gwaith trwm â gofyniad i wneud penderfyniadau hynod o bwysig ⁸
- Tâl isel a theimlo nad ydynt yn cael eu gwerthfawrogi ddigon ⁸
- Diffyg mynediad at sgiliau a'r cymwysterau gofynnol ⁸
- Contractau cyflogaeth tymor byr ⁸
- Bod mewn perygl o ddigartrefedd eu hunain o bosibl ⁸
- Diffyg amser, adnoddau a chapasiti i ddarparu arfer myfyriol a chefnogaeth pan fydd staff yn profi trawma yn y gwaith ⁸

Pobl â phrofiad blaenorol o ddigartrefedd

Gall pobl nad ydynt yn ddigartref mwyach ond sydd â phrofiad blaenorol o ddigartrefedd wynebu heriau hefyd. Gall y rhain gynnwys:

- Colli cyfeillgarwch a wnaed tra'r oeddent yn ddigartref / ynysig ²
- Bod mewn perygl o fod yn ddigartref eto ²
- Ei chael yn anodd ymdopi ²
- Cael lefelau is o gefnogaeth pan nad ydynt yn ddigartref mwyach ²
- Mwy o berygl o broblemau iechyd meddwl ¹⁸
- Mwy o berygl o broblemau iechyd corfforol ¹⁸
- Dibyniaeth ar alcohol / sylweddau ¹⁸
- Mwy o berygl o fod â mwy nag un cyflwr iechyd hirdymor ¹⁸

Heriau a wynebir gan grwpiau penodol sy'n ddigartref

Lleiafrifoedd ethnig

Gallai grwpiau lleiafrifoedd ethnig wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Cyfraddau uwch o ddigartrefedd ^{9,19,20}
- Anghydraddoldebau ethnig yn cyfrannu at ddigartrefedd ²⁰
- Hiliaeth, gwahaniaethu a heriau integreiddio ²⁰
- Rhwystrau iaith i rai pobl ^{15,19}

- Diffyg llety diogel a hygyrch ¹⁹
- Amodau byw gwael a landlordiaid gwael ¹⁹
- Mwy tebygol o brofi gorlenwi ²⁰

Anableddau dysgu

Gallai pobl gydag anableddau dysgu wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Mwy o berygl o ddigartrefedd ^{16,21}
- Anhawster wrth nodi pobl gydag anableddau dysgu ²¹
- Cael eu gosod mewn llety anaddas nad yw'n diwallu eu hanghenion cymhleth ⁸
- Cael eu hystyried fel baich, neu brofi gywilydd / stigma gan eu teulu ²¹
- Cydafiacheddau (iechyd meddwl, ymddygiad heriol) ²¹
- Ymddieithrio oddi wrth deulu a llai tebygol o ailintegreiddio â'r teulu ²¹
- Problemau gydol oes / dibyniaeth ar ofal a chefnogaeth ²¹
- Efallai na fydd gan staff cymorth sgiliau i ddiwallu eu hanghenion penodol ²¹

Mae rhai ffactorau risg y gwelwyd eu bod yn cyfrannu at ddigartrefedd ymhlith pobl ag anableddau dysgu. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Diffyg sylweddol o ran addysg ²¹
- Salwch meddwl ²¹
- Camddefnyddio sylweddau ²¹
- Ymddygiad heriol ²¹
- Perthynas yn chwalu ²¹
- Marwolaeth aelod o'r teulu / prif ofalwr ²¹

Awtistiaeth

Gallai pobl awtistig wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Mwy o berygl o ddigartrefedd ^{7,16,22}
- Cael eu gosod mewn llety anaddas nad yw'n diwallu eu hanghenion ^{8,22}
- Hosteli a llety dros dro arall yn anaddas a gallant beri llawer o ofid ^{10,16,22}
- Ei chael yn anodd cynnal trefn a strwythur sydd eu hangen arnynt tra byddant yn ddigartref ²²

- Bod mewn perygl o fod mewn perthnasoedd rheolaethol neu gamdriniol ²²
- Ddim yn siŵr sut i gael mynediad at / llywio gwasanaethau cymorth ²²
- Ddim yn cael eu hystyried mewn digon o angen i gael mynediad at wasanaethau ²²
- Diffyg ymwybyddiaeth o'r anawsterau allent fod yn eu hwynebu ²²
- Mae rhai pobl yn dewis digartrefedd yn hytrach na hosteli er mwyn lleihau rhyngweithio a chael gwell rheolaeth dros agweddau synhwyrdd ²²

LHDTC+

Gall pobl sy'n uniaethu fel LHDTC+ wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd yn ogystal â materion a allai gyfrannu at ddigartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Mwy o berygl o ddigartrefedd ^{7,19,23}
- Anoddefgarwch / cael eu gwrthod gan y teulu yn sbardun allweddol at ddigartrefedd ^{7,23}
- Mwy o risg o niwed pan fyddant yn ddigartref ⁷
- Llai tebygol o gael cefnogaeth gan eu plant ¹⁹
- Mwy o berygl o broblemau iechyd meddwl ^{19,23,24}
- Homoffobia, gwahaniaethu ac aflonyddu, gan gynnwys wrth gael mynediad at wasanaethau digartrefedd ^{19,23}
- Mwy tebygol o fod yn "ddigartref cudd" (gwasanaethau ddim yn ymwybodol) ¹⁹
- Cyfryngu neu ddychwelyd i gartref eu rhieni ddim yn briodol bob amser ¹⁹
- Cyfeillgarwch yn fwy pwysig na chysylltiadau teuluol ¹⁹
- Cael cefnogaeth annigonol ²³
- Cyfraddau uwch o ddefnyddio cyffuriau anghyfreithlon ²³
- Ymgysylltu ag ymddygiad niweidiol, fel ysmegu neu rhyw heb ddiogelwch ²⁴

Gall pobl trawsryweddol wynebu problemau ychwanegol pan fyddant yn ddigartref neu wynebu ffactorau a allai gyfrannu at fod yn ddigartref. Gall y rhain gynnwys:

- Bod yn fwy tebygol o fod yn ddigartref oherwydd cam-drin domestig ⁷
- Y cartref teuluol yn rhywle lle mae niwed yn digwydd neu lle allai fod diffyg cefnogaeth ²⁵
- Profi gwrthdaro gartref, yn yr ysgol neu yn y gwaith ²⁵
- Profi straen, trawma, defnyddio sylweddau, problemau iechyd meddwl, ynysiad a diffyg rhwydweithiau cymdeithasol wrth ddatblygu eu hunaniaeth draws ²⁵

- Bod yn ddigartref yn effeithio ar eu diogelwch, iechyd a lles ²⁵
- Troi at ryw i oroesi, gan eu rhoi mewn perygl ²⁵
- Cuddio eu hunaniaeth neu gydymffurfio ag arferion er mwyn cael mynediad at lety ²⁵
- Teimlo'n anniogel wrth aros mewn llety ²⁵
- Stigma, aflonyddu, bwlio neu wahaniaethu ²⁵

Pobl hŷn

Gallai pobl hŷn wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Pobl ag anghenion cymhleth yn cael eu rhoi mewn llety anaddas ⁸
- Llety anhygyrch ac anaddas ¹⁹

Gall pobl hŷn â phroblemau cof fod yn agored i fod yn ddigartref a gall hyn greu anawsterau ychwanegol iddynt. Gall hyn gynnwys:

- Peidio cael eu cymryd o ddifri / neb yn gwrando arnynt / cael eu diystyru ²⁶
- Anghenion cymhleth heb eu diwallu gan y gwasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol neu dai ²⁶
- Peidio cael cynnig ymchwiliad, ymyrraeth neu feddyginiaeth priodol ²⁶
- Bod yn hynod ddiamddiffyn a theimlo'n anniogel ²⁶
- Bod ar goll neu'n ffwndrus, gan eu rhoi mewn perygl ²⁶
- Teimlo'n ynysig a diffyg cyswllt ²⁶

Plant a phobl ifanc

Pan fydd plentyn yn ddigartref, gall effeithio ar sawl rhan o'u bywydau. Gall y rhain gynnwys:

- Iechyd ac iechyd hirdymor ^{7,9,27}
- Iechyd meddwl gan gynnwys gorbryder, iselder ac ansicrwydd ^{9,27}
- Achosid gofid (gwlychu'r gwely, deffro yn y nos a phroblemau ymddygiad) ²⁷
- Cyfeillgarwch a pherthnasoedd teulu ²⁷
- Addysg ^{7,27}
- Deiet ²⁷
- Hylendid ²⁷
- Eu datblygiad ^{7,27}

Pan fydd plant a phobl ifanc yn profi digartrefedd, gallant wynebu heriau ychwanegol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Landlordiaid yn gyndyn o rentu i bobl ifanc ddigartref ¹⁰
- Teimlo'n anniogel (bod yn agored i drais, camddefnyddio cyffuriau, gweiddi ac ati) ²⁷
- Bod ar eu pen eu hunain oddi wrth deulu, ffrindiau neu rwydweithiau cefnogaeth ²⁷
- Symud i ardal newydd a phoeni am symud yn y dyfodol ²⁷
- Byw dan amodau gorlawn ²⁷
- Byd mewn amodau gwael ²⁷
- Anawsterau o ran cael mynediad at wasanaethau ²⁷
- Byw mewn tlodi ²⁷
- Gorfod gadael anifeiliaid anwes ar ôl ²⁷
- Gorfod gadael eiddo ar ôl ²⁷
- Byw mewn amgylchedd swnllyd ²⁷
- Wedi gadael sefyllfa negyddol ²⁷
- Colli diogelwch a sefydlogrwydd ²⁷
- Teimlo'n gyfrifol am helpu neu ddarparu ar gyfer teulu ²⁷
- Rhai eiddo yn peri risg o anaf i fabanod a phlant ifanc ²⁷
- Problemau gydag addysg a all gynnwys:
 - Ysgolion ddim yn ymwybodol o ddigartrefedd na'r problemau mae'n eu cyflwyno ¹⁰
 - Hosteli ddim yn ffafriol i ddysgu ¹⁰
 - Methu fforddio cyflenwadau a theithiau, teimlo ar wahân i'w cyfoedion ¹⁰

Mae llawer o sefyllfaoedd y gallai plant eu profi a allai gynyddu eu risg o fod yn ddigartref yn y dyfodol. Gall y rhain gynnwys:

- Pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) ⁷
- Profiadau niweidiol yn ystod plentyndod, er enghraifft trais domestig, camdriniaeth rywiol neu gorfforol ^{1,2,13}
- Bod â phrofiad o ofal ^{1,2,7}
- Bod â rhiant sydd â phroblem â chyffuriau neu alcohol ¹
- Presenoldeb gwael yn yr ysgol ⁷
- Iechyd meddwl gwael ⁷

- Ymddygiad heriol a chael eu gwahardd o'r ysgol ^{1,7}
- Cyrhaeddiad isel yn yr ysgol ⁷
- Tlodi yn ystod plentyndod ^{1,7}
- Mae'n anoddach i bobl ifanc ganfod cyflogaeth ¹⁰
- Effaith COVID ar nodweddion diamddiffyn presennol ⁷

Mae'n bwysig wrth roi ystyriaeth i atal digartrefedd ein bod yn ceisio rhoi sylw i'r achosion gwaelodol sy'n sail i'r ymddygiad a'r profiadau a restrir uchod. Yn hytrach na cheisio datrys problemau aciwt, er enghraifft, cynyddu nifer y plant sydd mewn addysg neu gyflogaeth, presenoldeb, cyrhaeddiad neu leihau ymddygiad heriol a gwaharddiadau, ond hefyd gweithio i nodi a chefnogi'r hyn sy'n cyfrannu at yr ymddygiad / sefyllfa. ¹

Gwahaniaethau rhyw

Merched

Gallai merched digartref wynebu'r materion ychwanegol hyn:

- Mwy tebygol o fod yn ddigartref oherwydd trais domestig ²⁸
- Efallai bod plant yn byw gyda theulu neu mewn gofal ²⁸
- Mwy tebygol o brofi digartrefedd cudd ²⁸
- Mwy o berygl i ferched beichiog
 - Genedigaeth cynamserol ⁹
 - Pwysau geni isel ⁹
 - Oedi datblygiadol mewn plant ⁹

Dynion

Gallai dynion sy'n profi digartrefedd oherwydd trais domestig wynebu problemau penodol. Gall y rhain gynnwys:

- Dioddef camdriniaeth ariannol, seicolegol a rhywiol dros gyfnodau hir ²⁹
- Ei chael yn anodd gofyn am help oherwydd stigma a gwasanaethau cymorth annigonol ²⁹
- Diffyg gwasanaethau cymorth sy'n benodol i ddynion ²⁹
- Trawma parhaus, ansefydlogrwydd ariannol a chael eu gwahanu oddi wrth eu plant, hyd yn oed ar ôl i'w cyfnod o ddigartrefedd ddod i ben ²⁹

Anableddau corfforol a synhwyraidd

Gall pobl anabl neu bobl ag anableddau synhwyraidd wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Mwy o berygl o ddigartrefedd ¹⁶
- Bod yn ddigartref am gyfnod hwy na phobl eraill heb anableddau ¹⁶
- Cael eu gosod mewn llety nad yw'n diwallu eu hanghenion ^{3,8,16,19}
- Ychydig o gartrefi sydd â nodweddion hygyrchedd ¹⁶
- Cyfraddau tlodi uchel a chyfraddau cyflogaeth is ^{16,19}
- Digartrefedd yn y grŵp hwn yn fwy cudd / cynnil ¹⁹
- Diffyg ymwybyddiaeth o'u hanabledd / amgylchiadau ¹⁹
- Trothwyau uchel ar gyfer cefnogaeth yn rhwystr ¹⁶

Sipsiwn a theithwyr

Gall sipsiwn a theithwyr wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Diffyg llety addas, sydd yn aml heb gyfleusterau sylfaenol ac yn bell oddi wrth amwynderau ¹⁹
- Cyfraddau uwch o gam-drin domestig ¹⁹
- Anhawster wrth ganfod llety addas i deuluoedd mwy ¹⁹
- Profi stigma wrth gael mynediad at wasanaethau ¹⁹
- Diffyg llety sy'n ddiwylliannol briodol ¹⁹

Ffoaduriaid a cheiswyr lloches

Gall ffoaduriaid a cheiswyr lloches wynebu heriau ychwanegol o ran digartrefedd. Gall y rhain gynnwys:

- Mwy o berygl o ddigartrefedd ^{30,31}
- Diffyg amser i sicrhau cartref ^{30,31}
- Methu atal digartrefedd ¹⁹
- Llety dros dro anniogel ¹⁹
- Staff amharod i helpu a diffyg cydymdeimlad ¹⁹
- Diffyg dealltwriaeth a chydabyddiaeth o drawma ^{19,30}
- Diffyg tai priodol ^{19,31}
- Dim caniatâd i weithio wrth geisio lloches ¹⁹
- Ddim eisiau cysylltu â'r awdurdodau oherwydd eu bod ofn cael eu hallgludo ¹⁹

- Rhwystrau ieithyddol (ar lafar ac ysgrifenedig) ^{19,30,31}
- Rhwystrau digidol, gan nad oes gan lawer o ffoaduriaid ffôn clyfar na chysylltiad rhyngrwyd dibynadwy ³⁰
- Diffyg dogfennau ffisegol sy'n effeithio ar agor cyfrifon banc, hawlio Credyd Cynhwysol a sicrhau tai ³⁰
- Landlordiaid yn gyndyn o rentu i bobl heb basbort Prydeinig ³¹

Strategaethau chwilio

Cwblhawyd chwiliadau sylfaenol o ymchwil y Senedd, Llyw.cymru, Sefydliad Bevan, Tai Pawb, Centre of Homelessness Impact a Google. Cwblhawyd chwiliad manwl o Scopus hefyd.

Scopus

homeless OR homelessness OR "temporary accommodation" OR "sleeping rough" OR "on the streets" OR hostel (abstract)

AND

need* OR requirement* OR demand* OR support* OR assistance OR help OR barrier* OR challenge* OR obstacle* OR issue* OR problem* OR difficult* OR concern* OR risk* (abstract)

AND

england OR scotland OR wales OR "united kingdom" OR UK OR Britain (affiliation country)

Limit: 2021-2026

Cyfeiriadau

- (1) *Rough Sleeping in Wales – Everyone’s Problem; No One’s Responsibility* | Audit Wales. <https://www.wao.gov.uk/publication/rough-sleeping-wales-everyones-problem-no-ones-responsibility> (accessed 2026-01-16).
- (2) Rea, J. Social Relationships, Stigma, and Wellbeing through Experiences of Homelessness in the United Kingdom. *J. Soc. Issues* **2023**, 79 (1), 465–493. <https://doi.org/10.1111/josi.12572>.
- (3) *Homelessness: from crisis to opportunity*. <https://research.senedd.wales/research-articles/homelessness-from-crisis-to-opportunity/> (accessed 2026-01-15).
- (4) Batchelder, C. *Deep dive explores overlap of homelessness and substance misuse*. ADR Wales. <https://adrwales.org/deep-dive-explores-overlap-of-homelessness-and-substance-misuse/> (accessed 2026-01-16).
- (5) McPherson, A.; Paudyal, V.; Lowrie, R.; Heath, H.; Moir, J.; Allen, N.; Barnes, N.; Hill, H.; Araf, A.; Lombard, C.; Ross, S.; Tearne, S.; Jagpal, P.; Middleton, L.; Cheed, V.; Hislop, J.; Akhtar, S.; Provan, G.; Williamson, A.; Mair, F. S. Baseline Characteristics of People Experiencing Homelessness in the PHOENIX Community Pharmacy Multicentre Pilot Randomised Controlled Trial. *Int. J. Equity Health* **2025**, 24 (1), 289. <https://doi.org/10.1186/s12939-025-02627-8>.
- (6) *Evaluation of Phase 2 homelessness approach: final report* | GOV.WALES. <https://www.gov.wales/evaluation-phase-2-homelessness-approach-final-report> (accessed 2026-01-15).
- (7) *Youth Engagement and Progression Framework: guidance on early identification [HTML]* | GOV.WALES. <https://www.gov.wales/youth-engagement-and-progression-framework-guidance-early-identification-html> (accessed 2026-01-15).
- (8) Welsh Parliament: Local Government and Housing Committee. *Housing Support for Vulnerable People*; 2025. <https://senedd.wales/senedd-now/news/stress-and-burnout-widespread-across-housing-support-sector/> (accessed 2026-01-15).
- (9) Ranmal, R.; Tinson, A.; Marshall, L. How Do Health Inequalities Intersect with Housing and Homelessness? *Eur. J. Homelessness* **2022**.

- (10) *Improving the experiences of young homeless people in supported accommodation – ExChange*. <https://www.exchangewales.org/how-can-we-improve-the-experiences-of-young-homeless-people-living-in-supported-accommodation-2/> (accessed 2026-01-15).
- (11) Public Health Wales. *Commonly Identified Health Issues of Individuals with Lived Experience of Homelessness*; 2025. <https://primarycareone.nhs.wales/topics/reducing-health-inequalities-through-primary-care/wales-health-inequalities-programme-for-primary-care/phw-onlinedocs-summary-homeless-d-pdf/>.
- (12) Shulman, C.; Nadicksbernd, J.; Nguyen, T.; Fantoni, E. R.; Lally, J.; Bawden, M.; Hudson, B. People Living in Homeless Hostels: A Survey of Health and Care Needs. *Clin. Med.* **2023**, *23* (4), 387–394. <https://doi.org/10.7861/clinmed.2023-0075>.
- (13) Woods, A.; Lace, R.; Dickinson, J.; Hughes, B. Homelessness: Challenges and Opportunities in the “New Normal.” *Ment. Health Soc. Incl.* **2024**, *28* (6), 1173–1182. <https://doi.org/10.1108/MHSI-02-2024-0032>.
- (14) *Homelessness and substance misuse: impact on secondary healthcare in Wales* | GOV.WALES. <https://www.gov.wales/homelessness-and-substance-misuse-impact-secondary-healthcare-wales> (accessed 2026-01-15).
- (15) Howard, A.; Low, A.; Howard, N. Exploring Ways to Improve Healthcare Service Access for People Experiencing Homelessness in Manchester, UK. *Health Promot. Int.* **2025**, *40* (4). <https://doi.org/10.1093/heapro/daaf108>.
- (16) Centre for Homelessness Impact. *Homelessness and disability in the UK*. <https://www.homelessnessimpact.org/publication/homelessness-and-disability-in-the-uk> (accessed 2026-01-19).
- (17) *Nowhere to call home: Living in temporary accommodation*. Bevan Foundation. <https://www.bevanfoundation.org/resources/living-in-ta/> (accessed 2026-01-15).
- (18) Chilman, N.; Schofield, P.; McManus, S.; Ronaldson, A.; Stagg, A.; Das-Munshi, J. The Public Health Significance of Prior Homelessness: Findings on Multimorbidity and Mental Health from a Nationally Representative Survey.

Epidemiol. Psychiatr. Sci. **2024**, *33*, e63.
<https://doi.org/10.1017/S2045796024000659>.

- (19) Tai Pawb. *The Experiences of Homelessness of People with Protected Characteristics in Wales*; 2023. <https://www.taipawb.org/wp-content/uploads/2023/10/Experiences-of-homelessness-Final-Version-PDF.pdf>.
- (20) Centre for Homelessness Impact. *Ethnic inequalities and homelessness in the UK*. <https://www.homelessnessimpact.org/publication/ethnic-inequalities-and-homelessness-in-the-uk> (accessed 2026-01-19).
- (21) Brown, M.; McCann, E. Homelessness and People with Intellectual Disabilities: A Systematic Review of the International Research Evidence. *J. Appl. Res. Intellect. Disabil.* **2021**, *34* (2), 390–401. <https://doi.org/10.1111/jar.12815>.
- (22) Stone, B.; Cameron, A.; Dowling, S. The Autistic Experience of Homelessness: Implications from a Narrative Enquiry. *Autism* **2023**, *27* (2), 489–499. <https://doi.org/10.1177/13623613221105091>.
- (23) Centre for Homelessness Impact. *Sexuality, gender identity and homelessness*. <https://www.homelessnessimpact.org/publication/sexuality-gender-identity-and-homelessness> (accessed 2026-01-19).
- (24) Khanolkar, A. R.; Becares, L. Prevalence of Past Homelessness, Mental Health and Health Risk Behaviours among Sexual Minority Young People in the UK: Insights from the Millennium Cohort Study. *BMC Public Health* **2025**, *25* (1), 4241. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-25429-7>.
- (25) McCann, E.; Brown, M. J. Homeless Experiences and Support Needs of Transgender People: A Systematic Review of the International Evidence. *J. Nurs. Manag.* **2021**, *29* (1), 85–94. <https://doi.org/10.1111/jonm.13163>.
- (26) Rapaport, P.; Kidd, G.; Jeraldo, R. E.; Mason, A.; Knapp, M.; Manthorpe, J.; Shulman, C.; Livingston, G. A Qualitative Exploration of Older People’s Lived Experiences of Homelessness and Memory Problems – Stakeholder Perspectives. *BMC Geriatr.* **2023**, *23* (1), 556. <https://doi.org/10.1186/s12877-023-04250-0>.
- (27) Hock, E. S.; Blank, L.; Fairbrother, H.; Clowes, M.; Cuevas, D. C.; Booth, A.; Clair, A.; Goyder, E. Exploring the Impact of Housing Insecurity on the Health and Wellbeing of Children and Young People in the United Kingdom: A Qualitative

Systematic Review. *BMC Public Health* **2024**, 24 (1), 2453.

<https://doi.org/10.1186/s12889-024-19735-9>.

(28) Bretherton, J.; Pleace, N. The Needs of Women Using Homelessness Services: The Results of Collaborative Research in London. *Soc. Sci.* **2024**, 13 (7). <https://doi.org/10.3390/socsci13070347>.

(29) Hine, B.; Los, G.; Hoppe, I. "I Was Sofa Surfing at My Parents' House Down in Wiltshire": Experiences and Needs of Men Made Homeless by Domestic Violence in the United Kingdom. *Partn. Abuse* **2025**. <https://doi.org/10.1891/PA-2024-0033>.

(30) Centre for Homelessness Impact. *Systems-wide evaluation of homelessness and rough sleeping: Interaction with the asylum system*. <https://www.homelessnessimpact.org/publication/systems-wide-evaluation-of-homelessness-and-rough-sleeping-interaction-with-the-asylum-system> (accessed 2026-01-19).

(31) Centre for Homelessness Impact. *Homelessness, Refugees and Resettlement in the UK*.

<https://www.homelessnessimpact.org/publication/homelessness-refugees-and-resettlement> (accessed 2026-01-19).